

Suvestinė redakcija nuo 2021-07-01 iki 2021-10-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [76-3848](#), i. k. 1131010ISTA0XII-459

LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMAS

2013 m. liepos 2 d. Nr. XII-459
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato teritorijų planavimo valstybinės priežiūros ir statybos valstybinės priežiūros tvarką, priežiūrą atliekančias institucijas, jų kompetenciją, pareigas ir teises.
2. Šio įstatymo taikymo teritorija – Lietuvos Respublikos teritorija, jos išskirtinė ekonominė zona ir kontinentinis šelfas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Informacinė sistema „Infostatyba“** (toliau – **IS „Infostatyba“**) – Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinė sistema.

2. **Privalomasis nurodymas** – atskiru teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ar statybos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos nustatytos formos administraciniu aktu teikiamas arba šio Įstatymo nustatytais atvejais kitame administraciniame akte įrašytas teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ar statybos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ar pareigūno įpareigojimas viešojo administravimo subjektui, kitam juridiniam asmeniui ar jo padaliniui, kitai juridinio asmens statuso neturinčiai organizacijai ar jos padaliniui, fiziniam asmeniui per nustatytą terminą pateikti dokumentus, informaciją, pašalinti teritorijų planavimą ar statybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, panaikinti ar pakeisti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą, atlikti kitus šiame įstatyme nurodytus veiksmus. Privalomojo nurodymo formą ir įteikimo tvarką nustato teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą ir statybos valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos.

3. **Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai** – Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, įgalioti atlikti šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytas statybos valstybinės priežiūros funkcijas.

4. **Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų pareigūnai** – Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, įgalioti atlikti šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytas teritorijų planavimo valstybinės priežiūros funkcijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

5. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (toliau – Teritorijų planavimo įstatymas) ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (toliau – Statybos įstatymas).

ANTRASIS SKIRSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMO VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

3 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ir jų funkcijos

1. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka šios institucijos (toliau – teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos):

1) Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos;

2) Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

2. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos atlieka teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą žemėtvarkos schemų ir kaimo plėtros žemėtvarkos projektų rengimo atvejais.

3. *Neteko galios nuo 2017-01-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

4. Visais kitais, negu nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, atvejais teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

5. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą apima:

1) teritorijų planavimo proceso procedūrų ir su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų, įskaitant sprendimus, kuriais nevykdant teritorijų planavimo proceso nustatomi nauji, keičiami ar panaikinami esami teritorijos tvarkymo, naudojimo ar apsaugos reikalavimai, keičiami ar panaikinami teritorijų planavimo dokumentai (jų dalys), atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

2) teritorijų planavimo dokumentų sprendinių atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą;

3) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus teikimą;

4) asmenų prašymų, skundų ar pranešimų, susijusių su teritorijų planavimo procesu, nagrinėjimą;

5) kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusius teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų veiksmus.

6. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų pareigūnai teritorijų planavimo valstybinės priežiūros procedūras pagal kompetenciją atlieka naudodamiesi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacine sistema arba Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacine sistema.

4 straipsnis. Teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo valstybinę priežiūrą

1. Teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo valstybinę priežiūrą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją atlieka:

1) tais atvejais, kai į jas su skundu ar pranešimu dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams kreipiasi (inicijuoja patikrinimą) viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai;

2) pasirinktinai dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų

planavimą reglamentuojantiems teisės aktams – pagal teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų darbo planus šių institucijų nustatyta tvarka.

2. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

1) ar planavimo organizatorius turi teisę organizuoti teritorijų planavimo dokumento rengimą;

2) ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies teritorijų planavimo dokumentą ir vadovauti jo rengimui;

3) ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbta teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartis;

4) ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtas sprendimo dėl teritorijų planavimo dokumento rengimo ir planavimo tikslų projektas;

5) ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbta informacija, iki kada ir koku adresu galima siųsti pasiūlymus dėl planavimo tikslų;

6) ar planavimo sąlygos išduotos teisės aktų nustatyta tvarka ir ar jų turinys atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

7) ar planavimo tikslai ir uždaviniai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams;

8) ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtas sprendimas dėl teritorijų planavimo pradžios ir planavimo tikslų;

9) ar teisės aktų nustatyta tvarka nustatyta, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas;

10) ar teisės aktų nustatyta tvarka parengta, patvirtinta ir paskelbta planavimo darbų programa;

11) ar planavimo darbų programoje numatyta parengti teritorijos vystymo koncepciją ir atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, kai juos privaloma rengti pagal teisės aktų reikalavimus;

12) ar teisės aktų nustatyta tvarka parengta ir paskelbta teritorijų planavimo dokumento koncepcija;

13) kitų šiuo etapu nustatytų procedūrų atitikį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

3. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, nusprendusi atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą patikrinimą, jeigu reikia, pateikia planavimo organizatoriui, viešojo administravimo ir kitiems teritorijų planavimo procese dalyvaujantiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nurodytus su patikrinimu susijusius dokumentus ir informaciją. Šį terminą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą, gali pratęsti 10 darbo dienų. Per nustatytą terminą privalomojo nurodymo neįvykdžius, privalomąjį nurodymą pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka atlieka su administracinės nuobaudos privalomojo nurodymo neįvykdžiusiam subjektui skyrimu susijusius veiksmus. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos patikrinimus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais atlieka ne ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo visų privalomajame nurodyme nurodytų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, iki šio termino pabaigos apie tai raštu informuodama šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą patikrinimą inicijavusį asmenį ir tikrinamus subjektus ir nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis.

4. Nustačiusi teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas:

1) pateikia planavimo organizatoriui privalomąjį nurodymą nevykdyti teritorijų planavimo proceso, iki bus pašalinti nustatyti planavimo organizatoriaus padaryti teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai, kitų teritorijų planavimo procese dalyvaujančių (dalyvavusių) viešojo administravimo subjektų padaryti pažeidimai (panaikinti ar pakeisti

neteisėtai priimti su teritorijų planavimo procesu susiję administraciniai sprendimai);

2) pateikia viešojo administravimo subjektams, kurių priimti su teritorijų planavimo procesu susiję administraciniai sprendimai prieštarauja teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, privalomuosius nurodymus per juose nurodytus, bet ne ilgesnius kaip vienas mėnuo, terminus panaikinti ar pakeisti šiuos administracinius sprendimus; teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, gavusi viešojo administravimo subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, rašytinį motyvuotą prašymą, nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą gali pratęsti, tačiau ne ilgesniam terminui, negu buvo nustatytas pradiniam privalomajame nurodyme, ir tik vieną kartą;

3) pateikia šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam patikrinimą inicijavusiam asmeniui atsakymą raštu apie skundo ar pranešimo nagrinėjimo rezultatus, pridėdama šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų privalomųjų nurodymų teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas kopijas.

5. Pasibaigus šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui arba iki šio termino pabaigos gavusi subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, raštą, kad šis nurodymas yra įvykdytas, ir tai patvirtinančius dokumentus, privalomąjį nurodymą pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija patikrina, ar šis nurodymas yra įvykdytas. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, jį pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreipiasi į teisimą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima jį pateikusios teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos turimame privalomojo nurodymo egzemplioriuje.

6. Jeigu atlikusi patikrinimą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų nenustato, apie tai ji per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir patikrintus subjektus.

5 straipsnis. Teritorijų planavimo proceso rengimo etapo valstybinė priežiūra

Teritorijų planavimo proceso rengimo etapu teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka nagrinėja gautus skundus (pranešimus) dėl teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo metu priimtų administracinių sprendimų, atliktų procedūrų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams.

6 straipsnis. Teritorijų planavimo proceso baigiamojo etapo valstybinė priežiūra

1. Teritorijų planavimo proceso baigiamojo etapo viešinimo ir derinimo stadijų valstybinę priežiūrą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją atlieka:

1) kai į institucijas su skundu ar pranešimu dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams kreipiasi viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai;

2) pasirinktinai dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams – pagal teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų darbo planus šių institucijų nustatyta tvarka.

2. Viešinimo stadijos metu, atsižvelgiant į teritorijų planavimo dokumento lygmenį ir rūšį, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

1) ar iki viešinimo stadijos pradžios buvo iki galo atliktos teritorijų planavimo proceso rengimo etapo visų stadijų procedūros, tai yra ar nustatyta tvarka atliktas esamos būklės įvertinimas, parengta teritorijos vystymo koncepcija, jeigu planavimo darbų programoje ją buvo numatyta parengti, ar atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, jeigu parengiamuoju etapu buvo priimtas sprendimas jį atlikti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

2) ar teritorijos vystymo koncepcijai raštu pritarė planavimo organizatorius, jeigu

planavimo darbų programoje ją numatyta parengti;

3) ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbta informacija apie susipažinimo su parengtu teritorijų planavimo dokumentu tvarką, šio dokumento viešos ekspozicijos vietą ir laiką, viešo svarstymo tvarką, vietą ir laiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

4) ar susipažinimo su parengtu teritorijų planavimo dokumentu procedūros atliktos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

5) ar planavimo organizatorius apie parengtą detaliojo plano projektą registruotais laiškais pranešė žemės sklypų savininkams, valdytojams ir (ar) naudotojams, kurių teisės naudotis žemės sklypais suvaržomos detaliojo plano sprendiniais;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

6) ar fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai, kuriems dėl kitų asmenų privataus intereso numatoma nustatyti papildomus žemės ir kito nekilnojamojo turto naudojimo apribojimus, raštu pritarė rengiamam teritorijų planavimo dokumentui;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

7) ar teisės aktų nustatyta tvarka atliktos konsultavimosi dėl rengiamų ir parengtų valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių procedūros;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

8) ar teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais atliktas teritorijų planavimo dokumento viešas pristatymas ir konsultavimosi arba viešo svarstymo procedūros;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

9) ar planavimo organizatorius pagrįstai atmetė gautus visuomenės pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumento;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

10) ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies teritorijų planavimo dokumentą ar vadovauti jo rengimui;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

11) parengiamojo etapo procedūrų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

12) kitų šiuo etapu nustatytų procedūrų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

3. Derinimo stadijos metu, atsižvelgdamos į teritorijų planavimo dokumento lygmenį ir

rūši, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

1) ar teritorijų planavimo dokumentas pateiktas derinti visoms institucijoms, pagal teisės aktų reikalavimus privalėjusioms dalyvauti atliekant šio dokumento derinimo procedūras, ar su visomis šiomis institucijomis šis dokumentas suderintas, išskyrus Teritorijų planavimo įstatymo 23 straipsnio 7 dalyje nurodytą atvejį, kai teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijai tikrinti teikiamas su atitinkama institucija nesuderintas valstybei svarbaus projekto teritorijų planavimo dokumentas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-159](#), 2021-01-12, paskelbta TAR 2021-01-22, i. k. 2021-01176

2) ar teritorijų planavimo dokumentas suderintas Teritorijų planavimo komisijoje, jeigu toks derinimas privalomas, taip pat ar su visais šios komisijos nariais šis dokumentas suderintas;

3) parengiamojo etapo procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

4) baigiamojo etapo viešinimo stadijos atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

5) teritorijų planavimo dokumento sprendinių atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams;

6) kitų šiuo etapu nustatytų procedūrų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

4. Tikrinimo stadijos metu, gavusios planavimo organizatoriaus prašymą patikrinti parengtą teritorijų planavimo dokumentą, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

1) parengiamojo etapo procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams;

2) ar planavimo organizatorius turi teisę būti šio teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriumi;

3) ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies teritorijų planavimo dokumentą ar vadovauti jo rengimui;

4) ar teritorijų planavimo dokumento sudėtis atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus;

5) ar teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka planavimo tikslus;

6) ar teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neprieštarauja aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams;

7) ar teritorijų planavimo dokumentas pataisytas pagal planavimo organizatoriaus ataskaitoje nurodytus priimtus visuomenės pasiūlymus; ar pagrįstai atmesti gauti visuomenės pasiūlymai;

8) viešinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams;

9) derinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

5. Teritorijų planavimo dokumento patikrinimas sustabdomas, jeigu yra įtarimų, kad tikrinti pateikti dokumentai gali būti suklastoti. Apie patikrinimo sustabdymą ir priežastis teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija raštu praneša planavimo organizatoriui, o teritorijų planavimo dokumentą su aiškinamuoju raštu perduoda teisėsaugos institucijoms. Dokumento patikrinimas gali būti tęsiamas tik gavus teisėsaugos institucijų rašytines išvadas, kad dokumentų klastojimo faktų nenustatyta.

6. Teritorijų planavimo dokumento patikrinimas nutraukiamas paaiškėjus, kad:

1) planavimo organizatorius ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir (ar) vadovai neatitinka teisės aktų nustatytų reikalavimų. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija raštu praneša planavimo organizatoriui;

2) tikrinti pateiktas teritorijų planavimo dokumentas neatitinka teisės aktų nustatytos sudėties arba neatliktos privalomos planavimo proceso etapų ir (ar) stadijų procedūros. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija raštu praneša planavimo organizatoriui.

7. Gavus prašymą patikrinti teritorijų planavimo dokumentą, jo patikrinimas aplinkos

ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliekamas Teritorijų planavimo įstatymo nustatytais terminais. Baigus teritorijų planavimo dokumento patikrinimą, surašomas patikrinimo aktas. Patikrinimo akte nurodoma, kad teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija:

1) pritaria teritorijų planavimo dokumento teikimui tvirtinti – kai teritorijų planavimo proceso procedūros ir teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus; patikrinimo metu nustatyti trūkumai yra mažareikšmiai, nedaro įtakos planavimo proceso procedūrų rezultatams ir tam, kad būtų keičiami teritorijų planavimo dokumento sprendiniai, arba, nustatytus trūkumus ištaisius, teritorijų planavimo dokumento sprendiniai išliktų nepakeisti;

2) nepitaria teritorijų planavimo dokumento teikimui tvirtinti – kai teritorijų planavimo dokumento sprendiniai ir (ar) teritorijų planavimo proceso procedūros, nuo kurių priklauso, ar dokumento sprendiniai turi būti keičiami, neatitinka teisės aktų reikalavimų, papildomai nurodant, kad pakartotinai prašymas patikrinti teritorijų planavimo dokumentą gali būti pateiktas tik ištaisius nustatytus trūkumus.

8. Sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patikrinimo sustabdymo, nutraukimo ir patikrinimo aktas gali būti skundžiami šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Tvirtinimo stadijos metu iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nagrinėja viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių skundus ar pranešimus dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

10. Po teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo gavusios skundų ar pranešimų, kad teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas teisėtai. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos patikrinimus atlieka per 20 darbo dienų nuo visų patikrinti privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija gali šiuos terminus pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama šioje dalyje nurodytą skundą ar pranešimą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamus subjektus ir nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo metu nustačiusi, kad teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas neteisėtai, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija per 2 mėnesius nuo patikrinimo pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl administracinio sprendimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą panaikinimo, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir teritorijų planavimo dokumentą patvirtinusią instituciją.

11. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, priėmusi sprendimą atlikti šiame straipsnyje nurodytus patikrinimus, jeigu reikia, pateikia planavimo organizatoriui, viešojo administravimo ir kitiems teritorijų planavimo procese dalyvaujantiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nurodytus su patikrinimu susijusius dokumentus ir informaciją. Šį terminą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, gavusi rašytinį motyvuotą subjekto prašymą, gali pratęsti 10 darbo dienų.

12. Šiame straipsnyje nurodytų patikrinimų metu nustačiusi teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija atlieka šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytus veiksmus. Jeigu teisės aktų pažeidimų nenustatoma, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija apie tai per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir patikrintus subjektus.

6¹ straipsnis. Nevykdant teritorijų planavimo proceso priimtų administracinių sprendimų valstybinė priežiūra

1. Gavusios skundų ar pranešimų, kad nevykdant teritorijų planavimo proceso yra priimti administraciniai sprendimai, kuriais nustatomi nauji, keičiami ar panaikinami esami teritorijos tvarkymo, naudojimo ar apsaugos reikalavimai, keičiami ar panaikinami teritorijų planavimo dokumentai (jų dalys), teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina, ar šie sprendimai priimti nepažeidžiant teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų.

2. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, nusprendusi atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą patikrinimą, jeigu reikia, pateikia viešojo administravimo ir (ar) kitiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nurodytus su patikrinimu susijusius dokumentus ir informaciją. Šį terminą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija, gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą, gali pratęsti 10 darbo dienų. Neįvykdžius privalomojo nurodymo per nustatytą terminą, privalomąjį nurodymą pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka atlieka su administracinės nuobaudos privalomojo nurodymo neįvykdžiusiam subjektui skyrimu susijusius veiksmus.

3. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos šio straipsnio 1 dalyje nurodytus patikrinimus atlieka per 20 darbo dienų nuo visų patikrinimui privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusių (patikrinimą inicijavusių) asmenį, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Baigus patikrinimą, surašomas teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nustatytos formos patikrinimo aktas.

4. Patikrinimo metu nustatiusi, kad administraciniai sprendimai priimti neteisėtai, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos dienos pateikia viešojo administravimo subjektams privalomuosius nurodymus per juose nurodytus, bet ne ilgesnius kaip vienas mėnuo, terminus panaikinti ar pakeisti neteisėtai priimtus administracinius sprendimus (jų dalį).

5. Pasibaigus šio straipsnio 4 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui arba iki šio termino pabaigos gavusi subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, raštą, kad šis nurodymas yra įvykdytas, ir tai patvirtinančius dokumentus, privalomąjį nurodymą pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija patikrina, ar šis nurodymas yra įvykdytas. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, jį pateikusi teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreipiasi į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo (jo dalies) panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima jį pateikusių teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos turimame privalomojo nurodymo egzemplioriuje.

6. Įvertinusi nustatytų pažeidimų mastą, pobūdį ir kitas su pažeidimų šalinimu susijusias aplinkybes, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija turi teisę per 2 mėnesius nuo patikrinimo pabaigos dienos kreiptis į teismą dėl nustatytų pažeidimų šalinimo, nepateikdama šio straipsnio 4 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo.

7. Patikrinimą inicijavęs asmuo per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos raštu informuojamas apie skundo ar pranešimo nagrinėjimo rezultatus, pridedant šio straipsnio 4 dalyje nurodytų privalomųjų nurodymų teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas kopijas (jeigu jie buvo surašyti). Jeigu atlikusi patikrinimą teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų nenustato, apie tai ji per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja ir patikrintus subjektus.

8. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nustato šiame straipsnyje nurodytų administracinių sprendimų patikrinimo tvarką ir tvirtina surašomų dokumentų formas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

7 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų pareigūnų pareigos

Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų pareigūnai privalo:

- 1) šio įstatymo nustatytais atvejais teikti privalomuosius nurodymus;
- 2) nustatę pažeidimų, kuriuos turėtų nagrinėti atitinkami pagal kompetenciją viešojo administravimo subjektai arba teisėsaugos institucijos, informuoti šiuos subjektus ar institucijas;
- 3) teisės aktų nustatyta tvarka nuolat kelti savo kvalifikaciją;
- 4) atlikti kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

TREČIASIS SKIRSNIS STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

8 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos atliekamos funkcijos

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.
2. Statybos valstybinė priežiūra apima:
 - 1) prisijungimo sąlygų ir specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų (toliau – Specialieji reikalavimai) išdavimo terminų laikymosi priežiūrą ir (ar) išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimą;
 - 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą;
 - 3) statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą;
 - 4) statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą;
 - 5) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą;
 - 6) statybos užbaigimo procedūrų atlikimą;
 - 7) šiame įstatyme nurodytų administracinių aktų išdavimą;
 - 8) statomų statinių avarijų tyrimą;
 - 9) asmenų prašymų, skundų ar pranešimų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą;
 - 10) konsultacijų ir metodinės pagalbos teikimą;
 - 11) kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama sumažinti pažeidimų skaičių;
 - 12) kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su statybos valstybine priežiūra susijusius veiksmus.
3. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai (toliau – Inspekcijos pareigūnai) statybos valstybinės priežiūros procedūras atlieka naudodamiesi IS „Infostatyba“.

9 straipsnis. Prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi priežiūra, išduotų prisijungimo sąlygų ar Specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimas, atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus teisėtumo tikrinimas

1. Inspekcija, gavusi statytojo (užsakovo) (toliau – statytojas) ar jo įgalioto asmens skundą ar asmens pranešimą dėl Statybos įstatymo nustatytais terminais neišduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų ir nustačiusi, kad prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai neišduoti per Statybos įstatymo nustatytus terminus, per 5 darbo dienas išsiunčia prisijungimo sąlygų ar Specialiųjų reikalavimų nustatytu terminu neišdavusiam subjektui privalomąjį nurodymą per 5 darbo dienas nuo šio nurodymo gavimo dienos išduoti statytojui prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus arba pateikti motyvuotą atsisakymą.
2. Kitais atvejais, negu nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai buvo išduoti Statybos įstatymo nustatytais terminais, Inspekcija tikrina pagal Inspekcijos metinius veiklos planus.
3. Gavusi skundą ar pranešimą, kad išduotos prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai neatitinka teisės aktų reikalavimų, Inspekcija, jeigu reikia, kreipiasi į atitinkamus

viešojo administravimo subjektus, prašydama pateikti išvadas, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai išduoti laikantis teisės aktų reikalavimų. Inspekcija, gavusi ir įvertinusi šių subjektų išvadas, per 10 darbo dienų nuo šių išvadų gavimo dienos pateikia skundą ar pranešimą pateikusiam asmeniui savo išvadą dėl išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų atitikties teisės aktams. Jeigu nustatoma, kad prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai išduoti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, Inspekcija iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo pateikia subjektams, išdavusiems prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus, privalomuosius nurodymus administraciniu sprendimu panaikinti neteisėtai išduotas prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus, išduoti naujas prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus, jeigu to prašo skundą ar pranešimą pateikęs asmuo ir jeigu prisijungimo sąlygos ar Specialieji reikalavimai privalo būti išduoti pagal teisės aktų reikalavimus, ir apie privalomojo nurodymo įvykdymą informuoti Inspekciją. Inspekcija pateikia privalomuosius nurodymus ir dėl išvadų, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai išduoti laikantis teisės aktų reikalavimų, taip pat ar prisijungimo sąlygas ir Specialiuosius reikalavimus išduoti atsisakoma pagrįstai. Apie privalomojo nurodymo pateikimą Inspekcija informuoja skundą ar pranešimą pateikusių asmenį. Jeigu per 20 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo įteikimo dienos privalomasis nurodymas neįvykdomas, Inspekcija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą arba dėl neteisėtai išduotų prisijungimo sąlygų ar Specialiųjų reikalavimų panaikinimo. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima Inspekcijos turimame privalomojo nurodymo egzemplioriuje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

4. Gavusi skundą ar pranešimą, kuriuose teigiama, kad prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus neteisėtai atsisakoma išduoti, Inspekcija kreipiasi į atsisakiusius išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus subjektus, nurodydama per 10 darbo dienų pateikti atsisakymo išduoti minėtas sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus motyvus. Išnagrinėjusi atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus motyvus, Inspekcija, jeigu reikia, kreipiasi į atitinkamus viešojo administravimo subjektus, prašydama pateikti išvadas, ar prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus išduoti atsisakoma pagrįstai. Gavusi ir įvertinusi šių subjektų išvadas, Inspekcija per 20 darbo dienų nuo išvadų gavimo dienos skundą ar pranešimą pateikusiam asmeniui pateikia savo išvadą dėl atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus pagrįstumo. Jeigu nustatyta, kad prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus išduoti atsisakoma nepagrįstai, Inspekcija pateikia subjektams, atsisakiusiems išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) Specialiuosius reikalavimus, privalomuosius nurodymus administraciniu sprendimu jas išduoti ir apie privalomojo nurodymo įvykdymą informuoti Inspekciją. Inspekcija pateikia privalomuosius nurodymus ir dėl išvadų, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai išduoti laikantis teisės aktų reikalavimų, taip pat ar prisijungimo sąlygas ir Specialiuosius reikalavimus išduoti atsisakoma pagrįstai. Jeigu per 20 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo įteikimo dienos privalomasis nurodymas neįvykdomas, Inspekcija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą arba dėl prisijungimo sąlygų ar Specialiųjų reikalavimų panaikinimo. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima Inspekcijos turimame privalomojo nurodymo egzemplioriuje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

5. Išsamią šiame straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

10 straipsnis. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo tikrinimas

1. Inspekcija statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą tikrina pagal Inspekcijos metinius veiklos planus, taip pat viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu.

2. Atlikdamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumo patikrinimą, Inspekcijos pareigūnas statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui pateikia privalomąjį nurodymą pateikti visus su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius dokumentus. Nurodyti pateikti dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos (jų kopijas) galima gauti pasinaudojus IS „Infostatyba“, pateikiami per 10 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo gavimo dienos. Šį terminą Inspekcija, gavusi rašytinį motyvuotą viešojo administravimo subjekto prašymą, gali pratęsti 10 darbo dienų.

3. Gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, Inspekcijos pareigūnas patikrina, ar:

1) statytojo prašyme išduoti statybą leidžiantį dokumentą nurodyti visi pagal teisės aktų reikalavimus privalomi nurodyti duomenys;

2) statytojas atitinka statytojui Statybos įstatymo nustatytus reikalavimus;

3) statytojas su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose; ar šis prašymas įregistruotas IS „Infostatyba“;

4) prie statinio projekto pridėtos visos prisijungimo sąlygos ir Specialieji reikalavimai (kai jie privalomi pagal teisės aktų reikalavimus);

5) statinio projekto sudėtis atitinka teisės aktų reikalavimus;

6) statinio projektą pasirašė visi jį privalėję pasirašyti asmenys ir ar šie asmenys turėjo teisę rengti ir pasirašyti šį statinio projektą;

7) statinio projekte teisingai nurodyta statinio kategorija ir statybos rūšis;

8) statinio projekto ekspertizės akte (kai ekspertizė privaloma) yra įrašas, kad statinio projekto sprendiniai atitinka esminius statinio reikalavimus, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, kitų teisės aktų reikalavimus;

9) statinio projekto ekspertizę atlikę ir ekspertizės aktą pasirašę asmenys turėjo teisę tai atlikti;

10) statinio projekto sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams;

11) numatytos prisijungimo prie inžinerinių tinklų ir susisiektimo komunikacijų vietos ir būdai atitinka inžinerinių tinklų ir susisiektimo komunikacijų savininkų ar naudotojų išduotas prisijungimo sąlygas;

12) teisingai nurodyti subjektai, pagal teisės aktų nustatytą kompetenciją privalantys patikrinti statinio projektą;

13) statinio projektui pritarė visi privalėję jį tikrinti subjektai;

14) nepažeisti Statybos įstatymo nustatyti statinio projekto patikrinimo terminai;

15) nepažeisti Statybos įstatymo nustatyti statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminai.

4. Inspekcijos pareigūnas turi teisę patikrinti ir šio straipsnio 3 dalyje nenurodytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimų atitikties teisės aktams.

5. Atlikdama statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimus, Inspekcija, jeigu reikia, kreipiasi į Statybos įstatyme nurodytas statinio projektą tikrinančias institucijas ir kitus subjektus (jų padalinius), pateikdama privalomuosius nurodymus pateikti išvadas, ar statinio projekto sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

6. Jeigu asmuo pateikia skundą ar pranešimą, statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų, nurodytų privalomajame nurodyme, ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų išvadų gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas,

Inspekcija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamą subjektą, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs Inspekcijos pareigūnas. Patikrinimo akto kopija pateikiama statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui. Apie atliktą patikrinimą skundo ar pranešimo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pridedant teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą patikrinimo akto kopiją.

7. Inspekcijos pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, taip pat jeigu nustatyti kiti trūkumai, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam ar kitam viešojo administravimo subjektui ar statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį negu vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus ar trūkumus;

2) jeigu nustatyta, kad išduodant statybą leidžiantį dokumentą nebuvo sumokėta Statybos įstatymo 1 priede nustatyta įmoka (ar jos dalis) už savavališkos statybos įteisinimą, kai teisės aktų nustatyta tvarka ši įmoka privaloma, – pateikti Statybos įstatymo 1 priedo 10 punkte nurodytiems kaltiems asmenims privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį nei 4 mėnesių terminą sumokėti įmoką (ar trūkstantį jos dalį); neįvykdžius privalomojo nurodymo, Inspekcija kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo jį įvykdyti;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nenurodytais atvejais, kai statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, – kreiptis į teismą dėl jo galiojimo panaikinimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

8. Išsamią statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimų tvarką pagal Inspekcijos darbo planus tikrintinų statybą leidžiančių dokumentų rūšis nustato, su statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimais susijusių dokumentų formas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumui patikrinti pateiktinų dokumentų sąrašą tvirtina Inspekcijos viršininkas.

11 straipsnis. Statybos patikrinimas

1. Inspekcija statybos patikrinimus atlieka:

1) pagal Inspekcijos metinius veiklos planus;

2) savo iniciatyva tikrindama statybą;

3) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu;

4) vykdydama teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus;

5) kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

2. Statybos patikrinimus atlieka Inspekcijos pareigūnai. Į statybos patikrinimus gali būti kviečiami kitų viešojo administravimo subjektų atstovai ir kiti suinteresuoti asmenys.

3. Inspekcijos pareigūnas iki statybos patikrinimo:

1) pasinaudodamas jam suteikta prieiga prie Nekilnojamojo turto registro centrinės duomenų bazės, gauna ir išnagrinėja šio registro išrašą apie žemės sklypą, kuriame numatoma atlikti statybos patikrinimą, ir apie kitus nekilnojamuosius daiktus ir daiktines teises į juos;

2) pasinaudodamas jam suteikta prieiga prie IS „Infostatyba“ arba tiesiogiai iš statybą leidžiantį dokumentą išdavusio viešojo administravimo subjekto, pateikęs privalomąjį nurodymą, gauna ir išnagrinėja teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas statybą leidžiančio dokumento ir statinio projekto kopijas (jeigu nėra galimybės gauti nurodytus dokumentus iš IS „Infostatyba“); vietoj statinio projekto kopijos gali būti pateikiama kompiuterinė laikmena su statinio projekto įrašu;

3) išnagrinėja toje teritorijoje galiojančius teritorijų planavimo dokumentus;

4) apie numatomą statybos patikrinimą raštu informuoja statytoją, jeigu jo nėra, – vieną iš šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, o prireikus ir kitus statybos dalyvius, pridėdamas privalomąjį nurodymą statybos patikrinimo dieną pateikti Inspekcijos pareigūnui su statyba susijusius dokumentus;

5) pagal turimus dokumentus patikrina statybą leidžiančio dokumento teisėtumą (jeigu jis buvo privalomas) šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, jeigu kyla abejonių dėl statybą leidžiančio dokumento teisėtumo.

4. Inspekcijos pareigūnas kartu su šio straipsnio 2 dalyje nurodytais kitų viešojo administravimo subjektų atstovais patikrinimo metu:

1) išnagrinėja statytojo, šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, taip pat kitų statybos dalyvių pateiktus dokumentus ir patikrinimo metu pareikalautus dokumentus;

2) patikrina statinio atitiktį esminiems statinio projekto sprendiniams, nurodytiems Statybos įstatyme;

3) turi teisę pasirinktinai patikrinti statinio atitiktį statinio projekto sprendiniams, išskyrus nurodytus šios dalies 2 punkte;

4) patikrina, ar statinio statyba nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, kai statinio projektas nėra privalomas;

5) patikrina, ar statybos metu teisės aktų nustatyta tvarka pildomi su statybos vykdymu susiję dokumentai;

6) patikrina, ar statybos dalyviai turi teisę užsiimti atitinkama statybos veikla;

7) patikrina, ar statybos dalyviai yra apsidraudę privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu (kai jis privalomas).

5. Inspekcijos pareigūnas turi teisę patikrinti ir kitų, negu nurodyti šio straipsnio 4 dalyje, statybos vykdymo reikalavimų atitiktį teisės aktams.

6. Užbaigus statybos patikrinimą, surašomas statybos patikrinimo aktas. Jeigu statybos patikrinimo metu nustatoma teisės aktų ar statinio projekto sprendinių (išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytus atvejus) pažeidimų, Inspekcijos pareigūnas surašo privalomąjį nurodymą statytojui, o jeigu jo nėra, – vienam iš šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, per privalomajame nurodyme nustatytą, bet ne ilgesnį negu 6 mėnesių terminą šiuos pažeidimus pašalinti: pagal privalomąjį nurodymą pakeisti statinio projektą ar pašalinti kitus trūkumus, susijusius su projektine dokumentacija, atlikti reikalingus statybos darbus, kad statinys (jo dalis) atitiktų statinio projekto sprendinius ir (ar) teisės aktų reikalavimus, ar nugriauti statinį ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvieta, pašalinti kitus pažeidimus.

7. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju asmuo įpareigojamas nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvieta, privalomajame nurodyme nurodoma, kad Inspekcija turi teisę nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvieta šio asmens lėšomis, jam per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo.

8. Jeigu dėl objektyvių nuo asmens, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, nepriklausančių priežasčių privalomasis nurodymas per nustatytą terminą negali būti įvykdytas, šio straipsnio 6 dalyje nurodytas asmuo, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, gali iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos raštu kreiptis į Inspekciją su motyvuotu prašymu pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Inspekcija, įvertinusi prašymo motyvus, priima sprendimą pratęsti arba atsisakyti pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Priėmus sprendimą pratęsti šį terminą, jis pratęsiamas, tačiau ne ilgesniam terminui, negu buvo nustatytas pradiniam privalomajame nurodyme, ir tik vieną kartą. Jeigu statybos patikrinimo metu kyla įtarimų, kad tokio statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, o tokio statinio statybos atveju pagal teisės aktų reikalavimus neprivaloma parengti statinio projektą, Inspekcijos pareigūnas privalomąjį nurodymą pašalinti nustatytus pažeidimus (nugriauti statinį ar jo dalį ir pan.) surašo tik gavęs atitinkamų viešojo administravimo subjektų išvadas, kad tokio statinio statyba toje vietoje negalima.

9. Inspekcijai raštu gavus informacijos apie šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymą iki jo įvykdymo termino pabaigos arba pasibaigus šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, Inspekcija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų atitinkamai nuo šios informacijos gavimo dienos arba nuo privalomajame nurodyme nustatyto termino pabaigos patikrina, ar privalomasis nurodymas tinkamai įvykdytas. Jeigu privalomasis nurodymas yra tinkamai įvykdytas, tai pažymima Inspekcijos turimame privalomojo nurodymo egzemplioriuje. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies, įvykdytas netinkamai, suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Inspekcija perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

10. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) nustatyta tvarka.

11. Statybos patikrinimo metu nustatčius, kad statyba vykdoma savavališkai, atliekami šio įstatymo 14 straipsnyje nurodyti su savavališkos statybos padarinių šalinimu susiję veiksmai.

12. Statybos patikrinimo metu kilus įtarimų, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, Inspekcija patikrina jo išdavimo teisėtumą ir atlieka kitus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka.

13. Statybos patikrinimo metu nustatčiusi teisės aktų pažeidimų, kuriuos padarė statybos dalyviai, Inspekcija apie šiuos pažeidimus informuoja atitinkamas institucijas, išduodančias šiuos statybos veiklai būtinus privalomus dokumentus (atestatus ir kt.). Minėtoms institucijoms teikiama visa informacija apie nustatytus pažeidimus, neatsižvelgus į jų mastą.

14. Išsamią statybos patikrinimo tvarką, tikrintinų statybų įtraukimo į Inspekcijos metinius veiklos planus tvarką nustato, Inspekcijos pareigūnui privalomų pateikti dokumentų sąrašą ir surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

12 straipsnis. Reidai

1. Inspekcija pagal Inspekcijos metinius veiklos planus arba viešojo administravimo subjektų ar teisėsaugos institucijų prašymu ar pavedimu organizuoja ir vykdo reidus, kurių tikslas – be išankstinio statytojų įspėjimo patikrinti tam tikrą teritoriją ir nustatyti, ar toje teritorijoje vykdomos statybos, ir jeigu vykdomos, – ar statyba nepažeidžia teisės aktų reikalavimų.

2. Inspekcijos padaliniai savo darbo planuose nurodo kiekvieną metų ketvirtį numatomų atlikti reidų skaičių.

3. Inspekcija, organizuodama planinius ar neplaninius reidus, gali kreiptis į kitus viešojo administravimo subjektus ir siūlyti jų atstovams dalyvauti reide.

4. Inspekcija pagal kompetenciją turi teisę dalyvauti kitų viešojo administravimo subjektų organizuojamuose reiduose, susijusiuose su statybos teisėtumo patikrinimu.

5. Reido organizavimo ir atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

13 straipsnis. Statybos sustabdymas

1. Inspekcijos pareigūnas privalomuoju nurodymu sustabdo statybą šiais atvejais:

1) kai nustatoma, kad statyba yra savavališka ir surašomas savavališkos statybos aktas;

2) kai statybos metu atsirado pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų, įvyko statomo statinio ar jo dalies avarija ar yra nustatyta avarijos grėsmė;

3) kai statyba nėra savavališka, tačiau statytojas neatitinka kitų privalomų reikalavimų statytojo teisei įgyvendinti, jeigu statyba vykdoma valstybinėje žemėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

2. Kitais, negu nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, atvejais, nustatius, kad statinys (jo dalis) statomas (statoma) pažeidžiant statinio projekto sprendinius ar teisės aktų reikalavimus, Inspekcijos pareigūnas statytojui surašo šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje numatytą privalomąjį nurodymą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

3. Per nustatytą terminą neįvykdžius šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo arba jį įvykdžius tik iš dalies, Inspekcijos pareigūnas statytojui gali pateikti šio straipsnio 5 dalyje numatytą privalomąjį nurodymą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

4. Savavališkos statybos atveju surašomas privalomasis nurodymas nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų, iki bus pašalinti savavališkos statybos padariniai. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies, įvykdytas netinkamai, Inspekcija perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

5. Ne savavališkos statybos atveju surašomas privalomasis nurodymas nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų, išskyrus darbus, būtinus nustatytiems pažeidimams pašalinti. Šiame nurodyme taip pat nurodoma statytojo pareiga atlikti būtinus darbus statybvietai ir aplinkai apsaugoti. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies, įvykdytas netinkamai, Inspekcija perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo panaikinimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jei buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

6. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti privalomieji nurodymai yra vykdomieji dokumentai, vykdomi Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

7. Statytojas turi teisę tęsti statinio (jo dalies) statybą tik pašalinęs statybos sustabdymo priežastis ir gavęs Inspekcijos leidimą tęsti sustabdytą statybą. Leidimas tęsti sustabdytą statybą išduodamas gavus statytojo prašymą ir dokumentus, įrodančius, kad pašalintos statybos sustabdymo priežastys.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

8. Statybos sustabdymo procedūrų išsamią tvarką, leidimo tęsti sustabdytą statybą išdavimo tvarką nustato aplinkos ministras, o surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

14 straipsnis. Savavališkos statybos padarinių šalinimas

1. Inspekcijos pareigūnas, nustatęs, kad statyba yra savavališka, surašo savavališkos statybos aktą. Aktas įteikiamas pasirašytinai, registruotu laišku arba kitu tinkamu būdu teisės aktų nustatyta tvarka statytojui, o jeigu jo nėra, – vienam iš šių asmenų:

1) statinio ar jo dalies savininkui, valdytojui ar naudotojui;

2) žemės sklypo ar jo dalies, kurioje nustatyta savavališka statyba, savininkui, valdytojui ar naudotojui.

2. Inspekcijos pareigūnas per 10 darbo dienų nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pateikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui privalomąjį nurodymą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo. Privalomajame nurodyme nurodoma, kad asmuo turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka parengti projektinę dokumentaciją ir, sumokėjęs Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams. Taip pat asmeniui nurodoma vienu iš šių būdų pašalinti savavališkos statybos padarinius:

1) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybviетę;

2) išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę;

3) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (išardytas jo dalis) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę;

4) atstatyti nugriautą statinį ar išardytas statinio dalis, jeigu dėl statinio nugriovimo ar jo dalių išardymo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo įpareigojamas nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybviетę, privalomajame nurodyme nurodoma, kad Inspekcija turi teisę nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybviетę šio asmens lėšomis, jam per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyti privalomieji nurodymai turi būti įvykdyti per 6 mėnesius arba išimtiniais atvejais per Inspekcijos nurodytą trumpesnį terminą, jeigu nustatoma, kad savavališka statyba šiurkščiai pažeidė trečiųjų asmenų teises ir iš esmės suvaržė jų galimybes tinkamai naudotis jų turimu nekilnojamuoju turtu. Inspekcija šį terminą, jeigu yra svarbių priežasčių, asmens rašytiniu prašymu gali vieną kartą pratęsti 3 mėnesiams. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, susijusios su procedūromis (atliekamomis siekiant įteisinti savavališką statybą pagal šio straipsnio 5 dalies nuostatas – projektinės dokumentacijos pakeitimo ir kitų savavališkai statybai įteisinti reikalingų dokumentų gavimo ar jų patikslinimo, papildymo ir pan.), kurių trukmei asmuo negali daryti įtakos. Dėl privalomojo nurodymo vykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti asmuo gali kreiptis į teismą.

5. Asmenys turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka parengti statinio projektą ir, sumokėję Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) yra savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams.

6. Jeigu asmuo per šio straipsnio 2 dalyje nustatyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminą gauna statybą leidžiantį dokumentą, jis apie tai raštu informuoja Inspekciją. Inspekcija per 10 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos patikrina statybą leidžiančio dokumento teisėtumą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka ir:

1) nustačiusi, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, priima sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl šio dokumento galiojimo panaikinimo;

2) nustačiusi, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, per 10 darbo dienų patikrina savavališkai pastatyto statinio (statinių) atitiktį statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendiniams ir, jeigu statinys atitinka esminius statinio projekto sprendinius, per 5 darbo dienas pažymi privalomajame nurodyme, kad jis įvykdytas; jeigu statinys neatitinka statinio projekto esminių sprendinių, laikoma, kad privalomasis nurodymas neįvykdytas, ir suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Inspekcija privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

7. Jeigu asmuo per nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto nurodymo neįvykdo arba negauna statybą leidžiančio dokumento, Inspekcija privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

8. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

9. Jeigu į teismą dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo kreipėsi kitas viešojo administravimo subjektas ar prokuratūra, teismas savo sprendimu gali įpareigoti atsakovą savo lėšomis per nustatytą terminą:

1) leisti teisės aktų nustatyta tvarka parengti projektinę dokumentaciją ir, sumokėjus Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštaruja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams; šių veiksmų per nustatytą terminą neatlikus, – vykdyti šios dalies 2–5 punktuose nurodytus reikalavimus;

2) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvietę; teismas sprendime nurodo, kad jeigu per nustatytą terminą teismo sprendimas neįvykdomas, Inspekcija turi teisę nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybvietę atsakovo lėšomis;

3) išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę;

4) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (išardytas jo dalis) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę;

5) atstatyti nugriautą statinį ar išardytas statinio dalis, jeigu dėl statinio nugriovimo ar jo dalių išardymo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę.

10. Privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius nesurašomas, jeigu toks savavališkos statybos padarinių šalinimo būdas nenustatytas šio straipsnio 2 dalyje.

11. Į teismą dėl savavališkai pastatyto ar statomo statinio nugriovimo, jo dalių išardymo, savavališkai nugriauto statinio ar savavališkai išardytų jo dalių atstatymo ir statyb vietės sutvarkymo taip pat gali kreiptis šio straipsnio 9 dalyje nenurodyti asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai dėl savavališkos statybos yra pažeidžiami. Šiais atvejais teismas gali priimti sprendimą, nurodytą šio straipsnio 9 dalyje. Teismas jame gali nurodyti, kad jeigu per nustatytą terminą teismo sprendimas neįvykdomas, ieškovas turi teisę įvykdyti teismo sprendimą atsakovo lėšomis.

12. Savavališkai valstybinėje žemėje statomų ir pastatytų naujų statinių įteisinimas draudžiamas, jeigu statybos darbai atlikti neturint žemės valdymo ar naudojimo teisių.

TAR pastaba. 14 straipsnio 12 dalis įsigalioja 2019-01-01.

13. Jeigu savavališka statyba nustatoma po statybos užbaigimo procedūrų atlikimo ir statinio įregistravimo ar jo kadastro duomenų pakeitimo Nekilnojamojo turto kadastrė, Inspekcija kreipiasi į teismą dėl statybos užbaigimo akto ar deklaracijos patvirtinimo panaikinimo, jeigu nuo statinio ar jo naujų kadastro duomenų įregistravimo praėjo ne daugiau kaip vieni metai. Teismui panaikinus šiuos dokumentus, Inspekcija atlieka savavališkos statybos padarinių šalinimo procedūras šio įstatymo nustatyta tvarka.

14. Su savavališkos statybos padarinių šalinimu susijusių procedūrų atlikimo tvarką nustato aplinkos ministras, o surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

15 straipsnis. Statybos padarinių šalinimas pagal teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

1. Vykdamas teismų sprendimus valstybės naudai dėl savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo valstybei atstovauja Inspekcija.

2. Jeigu per nustatytą terminą šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo neįvykdė teismo sprendimo ar privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius, o jame numatyta teisė juos pašalinti minėto asmens lėšomis, teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą vykdomas antstolis ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki griovimo (ardymo) darbų pradžios informuoja asmenį apie numatomą šių darbų pradžią ir pabaigą, taip pat apie tai, kad po statinio nugriovimo ar jo dalies (dalių) išardymo likusios konstrukcijos ir jų dalys bus sutvarkytos ir išvežtos teisės aktų nustatyta tvarka šio asmens lėšomis, jeigu asmuo iki numatomos darbų pradžios raštu neinformuos antstolio, kad pats tinkamai atliks šiuos veiksmus per antstolio nustatytą terminą. Priešingu atveju konstrukcijos ir jų dalys sutvarkomos ir išvežamos teisės aktų nustatyta tvarka šio asmens lėšomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

3. Inspekcija šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų lėšomis organizuoja tik statinių griovimo ir statyb vietės tvarkymo darbus, jeigu per nustatytus terminus teismų reikalavimai ar privalomieji nurodymai nugriauti statinius ir sutvarkyti statyb vietes neįvykdomi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

4. Statinio griovimo ar statinio dalies (dalių) išardymo darbai atliekami taip, kad nugriovus statinį ar išardžius jo dalį (dalis):

1) minimaliai nuo atmosferos poveikio ir pašalinių asmenų patekimo būtų apsaugotos prie nugriauto statinio ar jo išardytos dalies (dalių) buvusių priblokuotų statinių dalys (konstrukcijos) ir (ar) po statinio dalies (dalių) išardymo likusi statinio dalis, kurioms statinio nugriovimas ar jo

dalies (dalių) išardymas padarė (daro) neigiamą poveikį tretiesiems asmenims ir aplinkai;

2) būtų išlaikytas šios dalies 1 punkte nurodytų statinių dalių pastovumas (būtų išvengta statinio griūties grėsmės ir didesnių negu leistina deformacijų), nesiejant su ankstesnės tų dalių būklės ar struktūros atkūrimu, – tais atvejais, kai pastovumui neigiamą poveikį padarė (daro) statinio nugriovimas ar jo dalies (dalių) išardymas.

5. Išsamias savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo pagal teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą organizavimo procedūras, kurias vykdo Inspekcija, nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

16 straipsnis. Statybos užbaigimo procedūrų organizavimas ir atlikimas

1. Inspekcijos pareigūnai savo potvarkiais sudaro visų statinių, kurių statybą užbaigus privaloma gauti statybos užbaigimo aktus, statybos užbaigimo komisijas. Komisijos gali būti sudaromos:

1) vienkartinės, atskirų statinių statybos užbaigimo procedūroms atlikti – pagal atskirus statytojų, savininkų, valdytojų, naudotojų prašymus;

2) nuolatinės, sudaromos tam tikrų statinių statybos užbaigimo procedūroms atlikti.

2. Komisijos pirmininkas (Inspekcijos pareigūnas) organizuoja statybos užbaigimo komisijos darbą ir, vadovaudamasis šio straipsnio 7 dalyje nurodyta tvarka, nustato, kokių subjektų atstovai privalo dalyvauti atliekant konkrečaus statinio (statinių) užbaigimo procedūras.

3. Inspekcijai gavus prašymą išduoti statybos užbaigimo aktą, statybos užbaigimo komisija statybos užbaigimo procedūras privalo užbaigti (pasirašyti ir išduoti statybos užbaigimo aktą arba atsisakyti jį pasirašyti) per 10 darbo dienų nuo visų statybos užbaigimo komisijai privalomų pateikti dokumentų gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai statybos užbaigimo komisija nusprendžia sustabdyti komisijos darbą ir pateikti statytojui privalomąjį nurodymą pašalinti komisijos statybos užbaigimo procedūrų atlikimo metu nustatytus pažeidimus.

4. Gavęs prašymą patvirtinti deklaraciją apie statybos užbaigimą, Inspekcijos pareigūnas ją patvirtina arba atsisako tvirtinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo visų deklaracijai patvirtinti privalomų pateikti dokumentų gavimo dienos.

5. Jeigu dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo teisme yra priimtų nagrinėti viešojo administravimo subjektų ar prokuratūros prašymų, statybos užbaigimo procedūros nutraukiamos iki teismo sprendimo įsiteisėjimo; statybos užbaigimo procedūros taip pat nutraukiamos, jeigu viešajame registre yra registruota juridinių faktų dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo sustabdymo arba draudimo vykdyti statybą, taip pat jeigu įsiteisėjusiu teismo sprendimu administracinis sprendimas patvirtinti žemės sklypo, kuriame pastatytas statinys, teritorijų planavimo dokumentą ar išduoti statybą leidžiantį dokumentą yra panaikintas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

6. Jeigu teisme dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo yra priimtų nagrinėti kitų, negu nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, asmenų prašymų, statybos užbaigimo procedūros sustabdomos ir atliekamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas. Nustačius, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, statybos užbaigimo procedūros tęsiamos, jeigu neteisėtai, – nutraukiamos iki teismo sprendimo įsiteisėjimo. Gavus skundų ar pranešimų dėl kitų faktų, trukdančių atlikti procedūras, sprendžiama, ar reikia atidėti statybos užbaigimo procedūras, kol kompetentingos institucijos šiuos skundus (pranešimus) išnagrinės teisės aktų nustatyta tvarka, ar šie skundai (pranešimai) nėra pagrindas nutraukti procedūras.

7. Statybos užbaigimo procedūrų atlikimo tvarką, subjektų, kurių atstovai gali būti statybos užbaigimo komisijos nariais, sąrašą, komisijos narių kompetenciją atliekant statybos užbaigimo

procedūras, komisijai teiktinų dokumentų sąrašą, deklaracijų apie statybos užbaigimą tvirtinimo ir registravimo tvarką nustato aplinkos ministras, o surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

17 straipsnis. Pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių išdavimas

1. Inspekcijos pareigūnai pagal asmenų prašymus išduoda pažymą apie ypatingų ir neypatingų statinių statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių.

2. Jeigu pagal pateiktus dokumentus Inspekcijos pareigūnas nenustato šio straipsnio 3 dalyje nurodytų atvejų, pažymą jis išduoda per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų pateiktų dokumentų gavimo dienos.

3. Pažyma neišduodama:

1) jeigu yra nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių;

2) asmeniui, neturinčiam teisės būti šio statinio statytoju;

3) nepateikti visi privalomi pateikti dokumentai;

4) jeigu tokio statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktų reikalavimus negalima;

5) jeigu pagrįstai įtariama, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai;

6) jeigu teisme pagal viešojo administravimo subjektų ar prokuratūros prašymą nagrinėjamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumo klausimas;

7) jeigu teisme pagal kitų, negu nurodyti šios dalies 6 punkte, asmenų prašymus nagrinėjamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumo klausimas ir Inspekcija nustato, kad šis dokumentas išduotas neteisėtai;

8) jeigu viešajame registre yra registruota juridinių faktų dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo sustabdymo arba draudimo vykdyti statybą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

4. Šiame straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas ir pateikiamų dokumentų sąrašą tvirtina Inspekcijos viršininkas.

18 straipsnis. Pažymų apie statinio nugriovimą išdavimas

1. Inspekcijos pareigūnai pagal asmenų prašymus išduoda pažymą apie statinių, kuriems griauti privalomas statybą leidžiantis dokumentas, nugriovimą.

2. Pažyma neišduodama:

1) asmenims, neturintiems teisės griauti šį statinį;

2) jeigu nepateikti visų privalomi pateikti dokumentai.

3. Inspekcijos pareigūnas išduoda pažymą apie statinio nugriovimą arba pateikia rašytinį motyvuotą atsisakymą išduoti pažymą per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų dokumentų gavimo dienos.

4. Šiame straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo tvarką nustato, surašomų dokumentų formas ir pateikiamų dokumentų sąrašą tvirtina Inspekcijos viršininkas.

19 straipsnis. Leidimų atlikti statinio konservavimo darbus išdavimas

1. Jeigu Inspekcijai sustabdo statinio statybą (išskyrus savavališką), statytojo prašymu gali būti išduodamas leidimas atlikti statinio konservavimo darbus.

2. Norėdamas gauti leidimą atlikti statinio konservavimo darbus, statytojas privalo pateikti Inspekcijai:

1) prašymą;

2) statinio konservavimo projektą.

3. Leidimas atlikti statinio konservavimo darbus išduodamas per 15 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo, išnagrinėjus statinio konservavimo projektą ir nustačius, kad šiame projekte numatytų darbų mastas neprieštarauja teisės aktų reikalavimams.

4. Statinio konservavimo projekto sudėtį, išsamią leidimų atlikti statinio konservavimo

darbus išdavimo tvarką nustato aplinkos ministras, o prašymo išduoti leidimą atlikti statinio konservavimo darbus ir šio leidimo formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.

20 straipsnis. Ūkio subjektų priežiūra

Ūkio subjektų priežiūra vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) ir Inspekcijos viršininko nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Statybos valstybinę priežiūrą atliekančių Inspekcijos pareigūnų pareigos

Inspekcijos pareigūnai privalo:

- 1) eidami tarnybines pareigas, turėti tarnybinį pažymėjimą;
- 2) atlikdami statybos patikrinimą, ūkio subjekto patikrinimą ar reidą vietoje, dėvėti nustatyto pavyzdžio uniformą, prisistatyti tikrinamiems statybos dalyviams, pateikti tarnybinį pažymėjimą ir su patikrinimu susijusius dokumentus, nurodyti patikrinimo tikslą;
- 3) nustatyta tvarka paskelbti IS „Infostatyba“ su statybos valstybine priežiūra susijusius duomenis;
- 4) šio įstatymo nustatytais atvejais teikti privalomuosius nurodymus;
- 5) nustatę pažeidimų, kuriuos pagal kompetenciją nagrinėja atitinkami viešojo administravimo subjektai arba teisėsaugos institucijos, informuoti šiuos subjektus ar institucijas;
- 6) teisės aktų nustatyta tvarka nuolat kelti savo kvalifikaciją;
- 7) teikti konsultacijas statybos dalyviams;
- 8) atlikti kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TERITORIJŲ PLANAVIMO VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ TEISĖS

22 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų teisės

1. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos turi teisę:
 - 1) atlikdamos teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, jeigu reikia, teikti atitinkamiems viešojo administravimo subjektams ir kitiems asmenims privalomuosius nurodymus pateikti išvadas jų kompetencijos klausimais;
 - 2) atlikdamos teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su teritorijų planavimu susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tą informaciją, kurią pagal kompetenciją gali gauti pačios teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos;
 - 3) panaikinti savo neteisėtai priimtą su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusį administracinį sprendimą;
 - 4) dėl neteisėtai priimtų su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų panaikinimo šiuos sprendimus priėmusiems subjektams teikti privalomuosius nurodymus; per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo, per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;
 - 5) surašyti protokolus, aktus ir kitus teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos nustatytos formos su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusius dokumentus;
 - 6) nustačius viešojo intereso pažeidimų teritorijų planavimo srityje, kreiptis į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;
 - 7) įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka vykdyti su administracinės nuobaudos skyrimu susijusius veiksmus;

8) šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais kreiptis į teismą. Prašymas dėl administracinio sprendimo panaikinimo pateikiamas teismui per 2 mėnesius nuo į teismą besikreipiančios institucijos dokumento, kuriame konstatuojami nustatyti pažeidimai (pvz., patikrinimo akto arba kt.), priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai prieš kreipimąsi į teismą pateikiamas privalomasis nurodymas neteisėtą administracinį aktą išdavusiai institucijai. Praleidus kreipimosi į teismą nustatytą terminą, jis gali būti atnaujinamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – Administracinių bylų teisenos įstatymas) nustatyta tvarka;

9) kreiptis į policiją, kai teritorijų planavimo proceso dalyviai neleidžia atlikti tarnybinių funkcijų;

10) netrukdomai patekti į planuojamą teritoriją;

11) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

12) kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus, jeigu jie neįvykdomi.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

2. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos turi ir kitų teisių, nurodytų kituose teisės aktuose.

23 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucijos teisės

1. Inspekcija, vykdydama statybos valstybinę priežiūrą, turi teisę:

1) jeigu reikia, atitinkamiems viešojo administravimo subjektams ir kitiems asmenims teikti privalomuosius nurodymus pateikti išvadas jų kompetencijos klausimais;

2) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su statyba susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tuos, kuriuos pagal kompetenciją gali gauti pati Inspekcija;

3) panaikinti savo neteisėtai priimtą su statybos valstybine priežiūra susijusį administracinį sprendimą;

4) dėl neteisėtai priimtų su statyba susijusių administracinių sprendimų panaikinimo šiuos sprendimus priėmusiems subjektams teikti privalomuosius nurodymus; per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo, per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;

5) surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus, reikalingus statybos valstybinei priežiūrai atlikti;

6) nustačius viešojo intereso pažeidimų statybos srityje, kreiptis į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;

7) įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka vykdyti su administracinės nuobaudos skyrimu susijusius veiksmus;

8) šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais kreiptis į teismą. Prašymas dėl administracinio sprendimo panaikinimo pateikiamas teismui per 2 mėnesius nuo institucijos, kuri kreipėsi, dokumento, kuriame konstatuojami nustatyti pažeidimai (pvz., patikrinimo akto arba kt.), priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai prieš kreipimąsi į teismą pateikiamas privalomasis nurodymas neteisėtą administracinį aktą išdavusiai institucijai. Praleidus kreipimosi į teismą nustatytą terminą, jis gali būti atnaujinamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka;

9) kreiptis į policiją, kai statybos dalyviai neleidžia atlikti tarnybinių funkcijų;

10) netrukdomai patekti į visas statybvietes ir jose statomus, rekonstruojamus,

remontuojamus ar griaujamus statinius;

11) gavus informacijos apie tai, kad naudojamame statinyje, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, vykdomi statybos darbai, – netrukdomai patekti į šiuos statinius ir juose esančias patalpas. Į gyvenamąsias patalpas be jų savininko ar naudotojo sutikimo galima patekti tik teismo sprendimu;

12) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniais, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniais, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti statybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

13) kreiptis į teismą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo, jeigu statybą leidžiančio dokumento galiojimas teismo sprendimu panaikintas pagal Inspekcijos ar prokuratūros prašymą;

14) valstybės biudžeto lėšomis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka užsakyti statinio ar jo dalies ekspertizę, jeigu ją būtina atlikti nustatant pažeidimų statybos srityje padarinių šalinimo būdą;

15) teikti statytojams privalomuosius nurodymus atlikti statinio ar jo dalies ekspertizę, kai yra prielaidų, kad statinys neatitinka esminių statinio reikalavimų;

16) organizuoti statinių griovimo ir statybiečių sutvarkymo darbus pagal šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus arba įsiteisėjusius teismų sprendimus byloje, kuriose ieškovai buvo Inspekcija, kiti viešojo administravimo subjektai ar prokuratūra;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

17) kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje, 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus privalomuosius nurodymus, jeigu jie neįvykdomi.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

2. Jeigu Inspekcija, vykdydama statybos valstybinę priežiūrą, negali netrukdomai patekti į tikrintinus statinius, jų patalpas, ji pateikia apygardos administraciniam teismui pagal statinio ir (ar) patalpų buvimo vietą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į tikrintinus statinius ir (ar) patalpas. Šiame prašyme turi būti nurodytas tikrintino statinio ir (ar) patalpų savininko ir (ar) naudotojo vardas, pavardė, jeigu tai juridinis asmuo, – jo pavadinimas, statinio ir (ar) patalpų adresas, įtariamų pažeidimų pobūdis. Prašymą išnagrinėja apygardos administracinio teismo teisėjas ir priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti. Prašymas dėl teismo leidimo įeiti į tikrinamus statinius ir (ar) patalpas turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo priėmimo momento. Jeigu Inspekcija nesutinka su apygardos administracinio teismo teisėjo nutartimi atmesti prašymą arba patenkinti prašymą iš dalies, ji turi teisę per 7 dienas nuo šios nutarties priėmimo ją apskusti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per nutartį priėmusį apygardos administracinį teismą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti Inspekcijos atskirąjį skundą dėl apygardos administracinio teismo teisėjo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas nuo atskirojo skundo priėmimo.

3. Inspekcija turi ir kitų teisių, nurodytų kituose teisės aktuose.

PENKTASIS SKIRSNIS

PRAŠYMŲ, SKUNDŲ IR PRANEŠIMŲ NAGRINĖJIMAS

24 straipsnis. Prašymų nagrinėjimas

Asmenų prašymai pagal kompetenciją išduoti administracinius aktus ar kitus teisės aktų nustatytos formos dokumentus išnagrinėjami per šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose šių sprendimų priėmimo ar aktų išdavimo tvarką, terminus.

25 straipsnis. Skundų ar pranešimų nagrinėjimas

1. Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai ir pranešimai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos; dėl objektyvių priežasčių šis terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir tikrinamus subjektus ir nurodant patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Skundai ir pranešimai, kiek to nereglamentuoja šis įstatymas, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Teikiant skundą ir (ar) pranešimą, jame turi būti nurodytos aplinkybės, kuriomis asmuo grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinantys dokumentai.

2. Skundai ar pranešimai dėl teritorijų planavimo dokumentų patvirtinimo teisėtumo nenagrinėjami, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį, jeigu:

1) nuo sprendimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą praėjo daugiau kaip vieni metai, išskyrus atvejus, kai dėl šio dokumento patvirtinimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;

2) teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo teisėtumo klausimas dėl tų pačių aplinkybių nagrinėjamas arba išnagrinėtas teisme.

3. Skundai ar pranešimai dėl kitų, negu nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, su teritorijų planavimo procesu susijusių administracinių sprendimų nenagrinėjami, jeigu:

1) nuo administracinio sprendimo praėjo daugiau kaip vieni metai arba teritorijų planavimo dokumentas yra patvirtintas, išskyrus atvejus, kai dėl administracinio sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;

2) administracinio sprendimo teisėtumo klausimas dėl tų pačių aplinkybių nagrinėjamas arba išnagrinėtas teisme.

4. Skundai ar pranešimai dėl viešojo administravimo subjekto išduoto statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo nenagrinėjami, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį, jeigu:

1) nuo statybos pradžios praėjo daugiau kaip vieni metai ar statybą leidžiantis dokumentas išduotas anksčiau kaip prieš 3 metus, išskyrus atvejus, kai dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

2) statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo klausimas dėl tų pačių aplinkybių nagrinėjamas arba išnagrinėtas teisme.

5. Skundai ar pranešimai dėl kitų, negu nurodyti šio straipsnio 4 dalyje, iki statybą leidžiančių dokumentų išdavimo priimtų administracinių sprendimų nenagrinėjami, jeigu:

1) buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, išskyrus atvejus, kai dėl administracinio sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;

2) administracinio sprendimo teisėtumo klausimas dėl tų pačių aplinkybių nagrinėjamas arba išnagrinėtas teisme.

6. Skundai ar pranešimai dėl statybos užbaigimo aktų ar pažymų apie statinio nugriovimą išdavimo teisėtumo, deklaracijų apie statybos užbaigimą surašymo ar patvirtinimo teisėtumo, taip pat dėl kitų, negu nurodyti šio straipsnio 4 ir 5 dalyse, su statybos procesu susijusių administracinių sprendimų nenagrinėjami, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį, jeigu:

1) nuo akto ar pažymos išdavimo, deklaracijos surašymo ar patvirtinimo arba administracinio sprendimo priėmimo praėjo daugiau kaip vieni metai, išskyrus atvejus, kai dėl šių dokumentų išdavimo, surašymo ar patvirtinimo arba administracinio sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;

2) akto ar pažymos išdavimo, deklaracijos surašymo ar patvirtinimo arba administracinio

sprendimo teisėtumo klausimas dėl tų pačių aplinkybių nagrinėjamas arba išnagrinėtas teisme.

7. Šio straipsnio 2 dalies 1 punkte, 3 dalies 1 punkte, 4 dalies 1 punkte, 5 dalies 1 punkte ir 6 dalies 1 punkte nurodytais atvejais priimant sprendimą dėl viešojo intereso gynimo, turi būti nepažeisti teisėtų lūkesčių, teisinio tikrumo ir teisinio stabilumo principai.

8. Inspekcija nenagrinėja skundų ir pranešimų dėl statybos teisėtumo, jeigu statybos darbai atlikti anksčiau kaip prieš 10 metų, išskyrus atvejus, kai dėl statybos teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

9. Inspekcija nenagrinėja skundų ir pranešimų dėl teisės aktų reikalavimų mažareikšmių pažeidimų statybos srityje. Teisės aktų reikalavimų mažareikšmių pažeidimų statybos srityje sąrašą tvirtina Inspekcijos viršininkas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

10. Skundų ar pranešimų dėl pažeidimų teritorijų planavimo srityje nagrinėjimo tvarką nustato teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos. Skundų ar pranešimų dėl pažeidimų statybos srityje nagrinėjimo tvarką, atvejus, kai šie skundai ar pranešimai nenagrinėjami arba jų nagrinėjimas nutraukiamas, nustato Inspekcija.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

11. Skundas dėl Inspekcijos padalinių priimtų administracinių sprendimų teikiamas teismui, o Inspekcijos viršininko nustatytais atvejais skundas gali būti teikiamas Inspekcijos viršininkui ar jo įgaliotam asmeniui.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų ar Inspekcijos ir viešojo administravimo subjektų ar asmenų santykiai

1. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos ar Inspekcija kitų viešojo administravimo subjektų ar asmenų prašymu privalo jiems pateikti turimą informaciją, būtiną šių institucijų funkcijoms atlikti.

2. Viešojo administravimo subjektai ir kiti asmenys, kuriems pateikti šiame įstatyme nurodyti teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų ar Inspekcijos privalomieji nurodymai, privalo juos vykdyti.

26¹ straipsnis. Terminai, per kuriuos privalomieji nurodymai pateikiami vykdyti

Šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje, 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 14 straipsnio 2 dalyje nurodyti privalomieji nurodymai gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo privalomajame nurodyme nustatyto termino suėjimo.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

27 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų ar Inspekcijos pareigūnai, nesiimanys veiksmų, užtikrinančių įstatymuose ar kituose teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų laikymąsi ar viršijantys jiems suteiktus įgaliojimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

28 straipsnis. Pasiūlymas dėl ši įstatymą įgyvendinančių teisės aktų parengimo

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė miškų tarnyba ir Inspekcija iki šio įstatymo įsigaliojimo pagal kompetenciją priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

29 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 28 straipsnį, įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2577](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20326

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 2, 3, 9, 10, 11, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6-1 straipsniu įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2578](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-13, i. k. 2016-20328

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 6, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 22, 23 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 26-1 straipsniu įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-159](#), 2021-01-12, paskelbta TAR 2021-01-22, i. k. 2021-01176

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 6 straipsnio pakeitimo įstatymas